

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18380

Tarih : 11.06.2026

10/4264

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kürtlerin yoğun yaşadığı kentler olan Diyarbakır, Urfa, Batman, Mardin, Van ve Ağrı'da son dönemde tırmanışa geçen tefecilik faaliyetleri ve yeni nesil çete yapılanmalarının yarattığı toplumsal, ekonomik ve güvenlik sorunlarının araştırılması; bu yapıların halk üzerindeki baskısının, neden olduğu intiharların, göçlerin ve ekonomik iflasların engellenmesi; devletin bu süreçteki sorumluluklarının tespiti ve kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Özellikle tarım kentlerinde tefecilik ve çeteleşme, toplumun dokusunu bozan büyük bir tehdit haline gelmiştir. Diyarbakır'ın Bismil ilçesi başta olmak üzere pek çok bölgede, her yıl onlarca aile tefeci baskısı nedeniyle evini terk ederek göç etmek zorunda kalmakta, çiftçiler topraklarını satmakta ve büyük sanayi kuruluşları iflas bayrağını çekmektedir. Yaşanan bu süreç halkın güvenliği sorunu olduğu gibi aynı zamanda siyasi ve ekonomik krizlerden beslenen toplumsal bir çürüme halini doğurmaktadır.

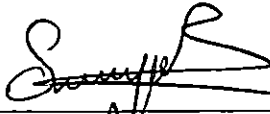

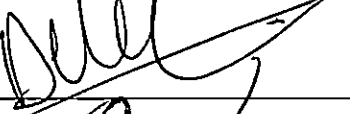
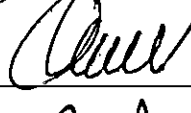
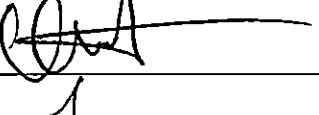

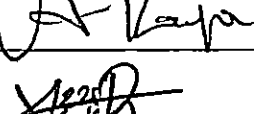
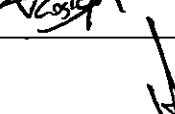
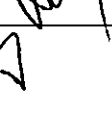
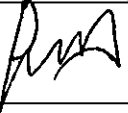
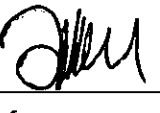
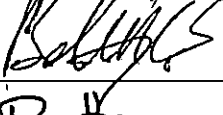

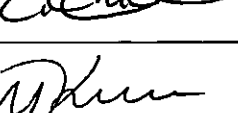
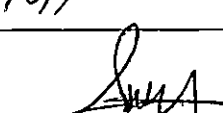
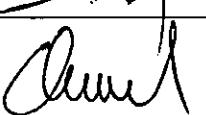
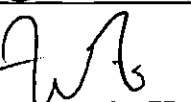
Çiftçilerin tefecilere mahkûm olmasının altında; finansa erişim zorluğu, banka kredilerindeki kısıtlamalar, girdi maliyetlerindeki (gübre, mazot, tohum) fahiş artışlar ve Çiftçi Kayıt Sistemi ile ilgili yapısal sorunlar yatmaktadır. "Pos cihazı tefeciliği" gibi yeni nesil yöntemlerle borç batağına sürüklenen çiftçiler, hasat döneminde ödeme yapamaz hale gelince traktörlerine, tarlalarına ve gayrimenkullerine el konulmaktadır. Bismil'de 150 işçi istihdam eden büyük tekstil fabrikalarının dahi bu ağa düşerek iflas etmesi, ekonomik yıkımın boyutunu gözler önüne sermektedir.

Bölgede "Daltonlar, Casperler, Çirkinler, Redkitler" gibi isimlerle anılan yeni nesil çete yapılanmaları, sosyal medya (TikTok, Telegram, Instagram) üzerinden gençleri hatta çocukları dahi tetikçi olarak kullanmakta ve politik kimliğiyle öne çıkan yoksul mahalleleri hedef almaktadır. Bu çeteler, uyuşturucu, fuhuş ve haraç gibi yöntemlerle toplumsal huzuru bozmakta, sadece Diyarbakır'ın merkez ilçelerinde dahi kısa sürede onlarca iş yerini kurşunlamaktadır.

Tefeciliği önlemenin ve caydırıcılığı sağlamanın yolu tek başına cezalarının artırılması değildir. Mağdur olan iş insanlarının valilik ve savcılık nezdindeki girişimlerinin sonuçsuz kalması, devletin bu noktadaki koruyucu ve düzenleyici rolünü yerine getirmekte yetersiz kaldığına işaret etmektedir. Sorun sadece güvenlik politikalarıyla çözülemez, mahalle bazlı ihtiyaçların tespiti, gençlere sosyal alanlar açılması ve üretim odaklı devlet desteklerinin çiftçiye ulaştırılması şarttır.

Tefecilik baskısı nedeniyle her yıl göç etmek zorunda kalan aileler, iflas eden sanayi kuruluşları ve sosyal medya üzerinden gençleri suça sürükleyen yeni nesil çete yapılanmaları gibi somut veriler, meselenin ne kadar hayati olduğunu ve neden meclis düzeyinde bir araştırma gerektirdiğini açıkça ortaya koymaktadır. Özellikle çiftçilerin finansa erişim zorluğu nedeniyle bu ağa düşmesi ve toplumsal çürümenin önüne geçilmesi için gençlere ve çocuklara yeni alanlar açılması gerekliliği, çözüm önerilerinin de temelini oluşturacaktır.

Bu bağlamda, tefeciliğin ve çeteleşmenin neden olduğu ölümlerin, silahlı saldırıların ve toplumsal travmaların önüne geçmek, bu yapıların arkasındaki ekonomik ve siyasi güçleri açığa çıkarmak ve devletin tüm kurumlarıyla koordineli bir çözüm stratejisi geliştirmek amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3			
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DIYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DIYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DIYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	